

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

9.439

Hely

Idő

1919

Személy

Szerző:

Cím: *A budapesti központi Munkás- és Katonatanács ülése*

Forrás:

Népszava

Bp

1919. *7/26*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A budapesti központi Munkás- és Katonatanács ülése.

A budapesti központi Munkás- és Katonatanács e hó 25-én az Újvárosháza dísztermében ülést tartott. Az ülést este 7 órakor nyitotta meg az elnöklő Biermann István elvtárs. A népbiztosok közül jelen voltak: Agoston Péter, Bokányi Dezső, Garbai Sándor, Guth Antal, Kelen József, Kun Béla, Lukács György, Rónai Zoltán, Szamuely Tibor és Varga Jenő elvtársak. Az ülés napirendjén különböző választások szerepeltek és pedig a Forradalmi Kormányzótanács XXVI. számú rendelete értelmében meg kellett választani a pestmegyei és a járási tanácsokba kiküldendő tagokat és ki kellett az alkotmány értelmében küldeni a pestmegyei Munkástanácsba 41, a biai járási tanácsba 18, a pomázi járás tanácsába 16, a gödöllői járási tanácsba 3, a kispesti járási tanácsba ugyancsak 3 elvtársat.

Az intéző bizottság esztörtéki ülése jelölő bizottságot küldött ki a választás előkészítése céljából. A jelölő bizottság elvégezte munkáját és jelölt-listákat készített. Az elnök javaslatára a jelölt-listákat kiosztották a tanácsstagok között. Szavazatszedő bizottságként kiküldöttek Vajda Manó, Kertész Mikály és Köves János elvtársakat.

A szavazás megkezdése után Vajda Manó a szavazatszedő bizottság elnöke a szavazatszedő bizottság nevében jelentette, hogy összesen 201 érvényes szavazatot adtak le, amelyből tiszta

szavazólap volt 181 és kisebb-nagyobb javítással leadott szavazólap 20. Ennek következtében a hivatalos listán feltüntetett elvtársakat túlnyomó többséggel megválasztották.

Ehhez képest megválasztották a megyei tanácsba:

Czédli István, Czöbel Ernő, Cserni József, Csillag F., Dincsér István, Fleischmann Andor, Fazekas Sándor, Fáber Oszkár, Fonyó Sári, Ging Jakab, Gerster Károly, Goldschmied Sári, Gál Benő, Garai Sándor, Hegyi Janka, Kiss Miklós, Kammerer Ferenc, Kövess János, Krammer Sándor, Illés Arthur, Kellner Sándor, Klárik Ferenc, Kégl István, Látó György, Leél Leó, Novák László, Proksa Gyula, Pajor Rudolf, Rózsa Ferenc, Szántó Bólané, Spitzer Andor, Saly Endre, Sikorszky Lajos, Sugár Tivadar, Steinbrück Ottó, Széll Menyhért, Schönfeld Jenő, Takács József, Vantus Károly, Winter Dezső és Novitzky Bertalan elvtársakat.

A biai járási tanácsba megválasztották: Benkő Béla, Duschinska Ilona, Dangl Ferenc, Fröhlich Rezső, Gyárfás András, Honig Ferenc, Hochfelder Lipót, Kuhancz Hermann, Kogler Viktor, Kalmár Henrik, Neumann József, Pál Elza, Poósz Jenő, Péter József, Schiff Rezső, Steinitz Albert, Zelenka Gyula és Zimmer Irén elvtársakat.

A pomázi járás tanácsába megválasztották: Bernhardt István, Flammer Albert, Baron Ede, Ocsorba Mária, Engländer Fülöp, Ehmann Lajos, Hegyesi Lajos, Presehl Lajos, Német Imre, Oswald Joachim, Karikás Frigyes, Sipos Erzsébet, Stelli Antal, Spielmann Vilmos, Tóth Károly és Taskali János elvtársakat.

A gödöllői járási tanácsba megválasztották: Putis István, Friedl József és Wolf Lajos elvtársakat.

A kispesti járási tanácsba megválasztották: Czako Béla, Sáray Szabó Tibor és Törzsök Elek elvtársakat.

Azután a Forradalmi Kormányzótanács rendelete értelmében megválasztották a három forradalmi katonai törvényszék tagjait. Ezek:

Szűrantz Rezső, Stefanovits Pál, Altmann Miksa, Brunner József, Nickl Lajos, Kovács Gyula, Klein Pál, Vidács Antal, Lock György, Borz Gyula, Tengerdy Árpád, Kutas Gyula, Molnár Sámuel, Kelecsánvi Ferenc, Benkő

Péter, Turza Félix, Ringler Lajos, Veres János, Pintér Ferenc, Geisler Endre, Nagy Lajos, Józsa János, Mercz János, Trifán János, Tanczos János, Konecz Jenő, Fuhrmann Zsigmond, Barta István, Csanádi József, Lajka Rezső, Rausch Péter, G. Nagy Pál, Kóbor Béla és Kovács István.

Vádbiztosokul Dinnyés József, Szegedi Samu, Oswald Joachim és Bruder Ferenc elvtársakat, a forradalmi katonatörvényszék jegyzőitül Gelei Dezső, Zimmermann Géza és Turnovski Sándor elvtársakat, elnökül pedig Rókos Ferenc elvtársat választották meg.

A Forradalmi Kormányzótanácsnak pénteken megjelent rendelet értelmében a központi Munkástanácsnak még egy héttagnú egészségügyi bizottságot is kellett választania, melynek két orvosból, az ápoló és egészségügyi személyzet két tagjából és végül három laikusból kell állania. A népjóléti és munkaügyi népbiztos-sággal, továbbá az ápolószemélyzet szakszervezetével egyetértésben megválasztották az orvosok közül Hahn Dezső és Lévai József elvtársakat, az ápoló és egészségügyi személyzetből Csepeli Pálné és Tannhauser Irén elvtársnőket, a munkások közül pedig Havlicsek Mihály, Ferenczi Arnold és Barabás Gyula elvtársakat.

A választások megkezdése után többen felszó-láltak.

Horvát Katica a választási munkásköri helyszerzőinek visszaéléseit tette szóvá, akik még ma is ellenünk uszítják a leányokat.

Újhelyi György elvtárs azt teszi szóvá, hogy némely hatóság még ma is a régi rend szellemében jár el s nem akar tudomást venni az új rendeletekről.

Keszei Flóris elvtárs a szőlődei, éttermi- és kávéházi munkások szakszervezete nevében a kávéházak bezárását teszi szóvá és kéri, hogy a jövőben, ha ilyen dolgok történnék, előzetesen értesítsék a szakmát, hogy tudomására tudja tagjainak hozni, hogy mi történik.

Bajági Ferenc elvtárs kéri az intéző bizottságokat, hogy a bányajavításoknál szükséges megrendelések elosztását a szocializálás szerveire bizzák.

Ujvári József elvtárs jelenti, hogy a kórházak a betegeket nem tudják kellő fehérenemükkel ellátni. Indítványozza, hogy a leggyorsabban rendelkezék el a rekvirálást a burzsoá osztálytól, amelynek van még elég fehérneműje.

Körösi Sándor elvtárs szóvá teszi, hogy a burzsoá az orvosokkal összepaklózva, mindenféle családi összeköttetés révén bevételek magukat egészségesen a kórházakba, úgy hogy a proletár betegeket kiszorítják a kórházakból. Azt javasolja, hogy csak olyan orvosokat állítsanak a kórházak élére, akik nem csak szakorvosok, hanem politikailag a legmesszebbmenő megbízhatósággal garantálják a proletáriátus forradalmának megvédését.

Guth Antal munkaügyi és népjóléti népbiztos Körösi elvtárs felszólalására megnyugtató kijelentéseket tett.

Tuba Sámuel elvtárs a munkabérek végleges rendezését sürgeti.

Sáfrány Rezső elvtárs indítványozza, hogy a jövőben kerületek ejtsék meg a jelöléseket.

Unger Emil elvtárs a tüzelőanyag hiányának kérdéssel foglalkozik és indítványozza, hogy a központi háztartásokat mielőbb állítsák föl.

Knur elvtárs sürgősségi indítványt terjeszt elő, hogy zárják le a napirend utáni vitát.

A sürgősségi indítvány elfogadása után az elnök elvtárs Szamuely Tibor elvtársnak adott szót, aki a következőket mondotta: A fronttól jövők és be kell vallanom, hogy nem a legjobb impressziókkal. Amikor a keleti fronton a proletáriátus élet-halál harcát vívja a román bojárbandákkal, akkor Budapest Munkástanácsa ki-csinyes dolgok tárgyalásával vesztegeti az idejét.

A csapatok nem a felszerelés hiánya, hanem elsősorban is a fegyelem és a vezetők hiánya miatt voltak kénytelenek visszavonulni. A burzsoáziának idő előtti megmoccanása és az imperializmusnak idő előtti támadása megakadályozott bennünket abban, hogy egy rendes, centrálisan szervezett, reguláris hadsereget állíthassunk föl. A veszedelem azonban itt van a nyakunkon, szembe kell vele néznünk és a leg-sürgősebb gondunk most az kell, hogy legyen, hogy miként mentjük meg a proletárdiktatúrát.

A román imperializmus a keleti frontokon nem támad nagy erővel; morális szempontból sincs nagy fölényben, felszerelés tekintetében még rosszabbul áll, mint a mi hadsere-

günk. Egyedül a fegyelem szigorú az, ami ezekben a csapatokban a lelket tartja. Amellett ők voltak azok, akik a támadást kezdték és ez mindig bizonyos előnyt jelent.

Csapatunk visszavonulásának nemcsak a hadseregben uralkodó fegyelmetlenség vilt is, amelyet vidéki direktóriumaink és munkabizottságaink mutattak.

A direktóriumok a fronton legtöbb helyütt megszórták kötelességeik teljesítése elől — nem is a legutolsó pillanatban. Ez a fegyelmetlenség csak akkor küszöbölhető ki, ha úgy a Forradalmi Kormányzótanácsnak, mint Budapest Munkástanácsának legakcióképesebb, legerősebb tagjai kimennek részben a frontra, részben a vidéki irányításra, részben a föladatuk, hogy lehetetlenné tegyenek mindenféle önhatalmaskodást és biztosítsák a központi intézkedések, rendelkezések, parancsok végrehajtását.

Szükség van továbbá katonai parancsnokokra is. Amint jogunk van arra, hogy mérnökök, orvosok és más specialisták szaktudását kihasználjuk a proletáriátus javára, úgy kényszeríteniük kell a katonai szakértőket is, hogy szaktudásukat a proletáriátus rendelkezésére bocsássák. A proletárok soraiból kikerülő parancsnokok kiképzésére hosszú idő kell; a vesztély azonban pillanatnyi, nekünk most kell cselekednünk. Kényszeríteni fogjuk tehát a régi hadsereg tisztjeit, hogy a proletárállamot szolgálják. Működésük ellenőrzése a politikai megbízottaknak lesz a föladata. A katonák fegyelmetlenségének oka jórészt az volt, hogy nem voltak megfelelő parancsnokok a fronton.

Ezután Kun Béla külügyi népbiztos elvtárs emelkedett szólásra.

Kun Béla elvtárs beszéde: Tisztelt elvtársak! Kérem önöket, hogy ennek az ügynek egy másik részében hallgassák meg majd meg utánam Szántó Béla hadügyi népbiztos elvtársunkat is. (Helyeslés.) Én elvtársaim, nem megyek a részletekbe, nem akarok ilyen kis részletkérdésekkel foglalkozni, még ha például említék is föl én általánosságban akarom önök előtt vázolni a hadügyi helyzet képét. (Halljuk! Halljuk!)

Mindenekelőtt egy közbeszólásra akarok kitérni, arra, amelyet az egyik elvtársától hallottunk itt, aki azt kérdezte, hogy: ki ennek az oka? (Zaj.) Az az elvtárs, aki ezt kérdezte, aki ilyen ügyekben ilyenkor ezt tudja csak kérdezni, az a hibás és hibás maga az egész proletáriátus, hibás az a proletáriátus, amely túrta az imperialista háborút anyai időn keresztül és hibás az a proletáriátus, amely nem akarta a diktatúrát akkor, amikor annak el kellett volna következnie. (Igaz. Ugy van!) Hosszantartó taps.)

Elvtársaim! Nem lehet most újból azt mondani, hogy a vezérek a hibásak. Nem lehet újból azt mondani, hogy a népbiztosok a hibásak.

mindenki hibás, elvtársaim, mert ez a mai helyzet az, hogy nincs és nem lehetett hadseregünk, amely ellenállóképes lehetett volna a frontokon, ez az imperialista háborúnak és a proletáriátus azon magatartásának következménye, amelyet az imperialista háború alatt tanusított.

Nem is lehetett, elvtársaim, olyan hadsereg, amely az első pillanatban megállotta volna helyét. Jól tudjuk, hogy

a hadsereget dezorganizálni kellett

és a hadsereg dezorganizálása után nem oly egyszerű az átmenet egy organizált proletár-osztályhadsereghez; azonban, elvtársaim, az ilyen kérdések firtatása, hogy ki ennek az oka, ez a legnagyobb öntudatlanságnak, az osztályöntudat hiányának a legteljesebb kifejezése, amely osztályöntudat hiánya akasztja meg továbbra is a mi szervező munkánkat. Nem ki, hanem mi ennek az oka. Ezt látjuk itt meg, elvtársaim, az ilyen kérdésekben, hogy mennyire tovább kell fejlesztenünk a proletáriátus osztályöntudatát, a hadsereget építő organizáló munkánkat.

Most visszatérek röviden arra, hogy a hadügyi és külügyi helyzetet összefoglaljam. („Halljuk! Halljuk!”) Ez az imperialista támadás, amely ellenünk indult s amely a keleti frontra irányult, egyelőre elszigetelt. Egyelőre nem jelenti azt a koncentrikus támadást, amelyre az első pillanatban számítottunk. Lehetséges, hogy ez a koncentrikus támadás bekövetkezik, lehetséges, hogy egyszerre minden oldalról megindul a támadás, ellenben megvan a lehetősége annak is, hogy a támadás nem válik koncentrikussá, hogy a támadás megmarad csupán a román fronton. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nekünk a lehető legkisebb megnyugvásra volna okunk. Ez a támadás a román fronton éppen elég ahhoz, hogy

mindenki minden erejét megfeszítse,

hogy szervezett formában, olyan keretek között, amelyek a szervezett működést lehetővé teszik, a hadsereg kiépítése érdekében minden megtörténjen.

Szántó elvtársam, aki a hadsereg szervezési dolgait intézi itt Budapesten és a népbiztosságban, el fogja önöknek mondani mindazokat a lehető és lehetetlen, mindazokat az elképzelhető és elképzelhetetlen eseteket, amelyek miatt szenved a hadsereg organizálásának folyamata. El fogja önöknek mondani azt, hogy föl kell morzsolódnunk valamennyiünk munkájának, olyan dolgoknak, olyan cselekedeteknek az ellensúlyozásában, amelyek ellensúlyozása kötelességünk, amely cselekedeteket azonban nem mi követünk el, hanem azok, akik nem akarják és nem tudják megérteni, hogy most a proletáriátus diktatúrája alatt szervezett cselekedésre van szükség. Akár tetszik elvtársak, akár nem, — én soha életemben nem vadásztam a tapsokat, — meg kell mondanom, hogy fölmorzsolódik munkánk, tönkremegy az idegünk, ha számarásokat kell megakasztanunk. Mindamellett én a számarásokból sem vonok le tragikus következtetéseket.

A forradalom utja számarásokon, baklövéseken, ostobaságokon megy keresztül, de azért a forradalom megy előre és győzni fog. A helyzet

mindamellét azt mutatja, hogy *hadseregünk* *organizációja kezd valamennyire kialakulni.* Nem az a kis jelenség, hogy Hajduszoboszlónál végre megállott két zászlóaljunk és becsületesen küzdött, hanem az a körülmény, hogy itten Budapestén mindinkább rendelkezünk, organizáltabb, nagyobb fegyelemre mutató egységekkel, csapatokkal, illetve osztályokkal. Ez a körülmény biztatóbbá teszi a helyzetet. Biztatóbbá teszi nemcsak abban az értelemben, hogy meg tudjuk állítani a támadást a keleti fronton, hanem abban az értelemben is, hogy vissza tudjuk venni az imperializmus ellenséges erejét.

Vissza talán messzebbre is, mint a mennyire sokan ezt tudják. Én nem akarok itt optimista szemüveget az elvtársak szemére rakni, de nekem ez a szent meggyőződéseim és meggyőződése a keleti frontparancsnoknak, Böhm elvtársunknak, aki lent vaseréllyel, vasenergiával vezeti ennek a keleti hadseregnek szervezését. (Éljenzés.) A politikai megbízottak dolgában, ami szintén igen lényeges és égető kérdése a forradalmi hadseregnek, szintén megtörténtek az intézkedések. Kiválogattunk eddigé, azt hiszem, 60 főbizalmiférfit vasipari üzemből. Kiválogattuk, leküldtük őket a frontra, 30-an ott vannak már egy pár napra iskolázásra, mint-hogy fölállítottuk ott a politikai megbízottak iskoláját; ott a front mögött, közvetlen a csapat mögött, ott képződnek ki és ott vannak azok az elvtársak, akik a háboru alatt és a háboru előtt az üzemekben elsősorbéli harcosai voltak a proletariátusnak s akik bizonyára meg fogják találni helyüket újból a fronton. Ma még újabb 30-at küldünk az iskolába és ez az újabb 30, a Munkástanács tagjainak a leküldése után talán sikerülni fog a politikai megbízottaknak gárdáját, ezt a most megbízhatatlan gárdát megbízható, öntudatos proletárelemekkel kicserélni.

Tapasztalatból tanulunk, elvtársak. Mese az, hogy íróasztal mellől lehet megcsinálni a terveket és az rögtön átvitelre képes. Mese, hogy logikai uton az objektív realitással való érintkezés nélkül meg lehet csinálni valamit. Nem, különösen nem lehet megcsinálni a diktatura és a szocializmus fölépítését. *Helyes, nagyon jó dolog, hogy ha előre vannak tapasztalataink, megvan a tudásunk, de mindenestre magának a szocializmusnak építése közben, magának a hadseregnek építése közben tesszünk szert azokra a tapasztalatokra, sokszor, nagyon sokszor a magunk keserves kárára, amely tapasztalatokat érvényesíteni kell.* Természetesen nem könnyű dolog ez, mindamellét eltekintünk olyan nehézségektől, amely nehézségek rajtunk kívül állanak.

A hadsereg szervezéséhez nagyon sok anyagi eszközre van szükségünk, olyan anyagi eszközökre, amelyeknek hallatára valósággal dühbe kell gurulni, amikor illyet hall az ember, „hogy ki a hibás? (Egy hang: „Nem a Munkástanács!“) Hát ki a hibás, ha nincs elég puskák? Ki azért a hibás, ha nincs az országnak ele-

gendő szene a hadifőszerezés gyártásához, ki a hibás azért, hogy nincs elegendő nyersanyag ebben az országban? (Egy hang: „Nem a Munkástanács!“) Nem a Munkástanács, de nem is a népbiztosok, mint akikre a tisztelt elvtársam célozott, hanem hibás a kapitalizmus, de hibás a proletariátus is. Nem a Munkástanács, de nem is a népbiztosok, mint akikre imént az elvtársunk célozott teljesen osztálytadat hijján, teljesen tudatlanul. (Taps.)

Meg fogjuk szervezni a hadsereget, meg fogjuk szervezni nemcsak az ostobaság, de meg a rosszindulat ellenére is. Meg fogjuk szervezni a hadsereget és elvtársaim, kimegyünk valamennyien, ha kell; akiket a kötelességük itthon tart, a 24 órából 24 órát fogunk dolgozni, csak azt az egyet kívánjuk, hogy ne morzsolják föl idegeinket, ne tegyék szükségessé, hogy munkánk nagy részét külön toborzási számárságoknak, olyan kis kirgrásoknak ellensúlyozására fordítsuk, mint amilyenekkel nyakig, torkig vagyunk. (Ugy van!“)

A külpolitikai helyzet, — amint tudják — napról-napra jobb. Nem azt jelenti ez sem, mintha már nyugodtan föllélegezhetnének és azt mondhatnánk, hogy vége mindeennek, de az a két tényező, amely meghatározza a mi külpolitikai helyzetünket a nemzetközi áramlatokban, napról-napra olyan irányban fejlődik, hogy mind kedvezőbb és kedvezőbb lesz számunkra.

Ez a két tényező a nemzetközi imperializmus és a nemzetközi proletárforradalom.

A nemzetközi imperializmus döglődőben van. *Az olaszok otthagyták már a párisi békekonferenciát.* Tudják önök, hogy ez mit jelent? Azt hiszem, hogy aki tisztában van a nemzetközi politika ábecéjével, annak nem kell megmagyarázni e tény további konzekvenciáját. *De ennél még hatalmasabb tényező számunkra a nemzetközi forradalom fejlődése.* Egészen kétségtelen tény, hogy nehezen, nagyon keserves megpróbáltatások és kinszenvedések között várjuk ennek a nemzetközi forradalomnak a kitörését.

Ezután Szántó Béla népbiztos elvtárs tartott nagyhatásu beszédet a toborozás és hadsereg-szervezés nehézségeiről, mire az elnök az ülést a késő éjjeli órákban bezárta.